

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v poduk.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnico vred in v Mariboru, s pošiljanjem na dom za celo leto 3 gl., za pol leta 1 gl. 60 kr., za četrt leta 80 kr. — Naročnina se pošilja upravitelju v tiskarni sv. Cirila, koroške ulice, št. 5. — Deležniki tiskovnega društva dobivajo list brez posebne naročnine.

Posamezni listi dobé se v tiskarni in pri g. Novak-u na velikem trgu po 5 kr.

Kokopisi se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo. Za oznanila se plačuje od navadne vrstice, če so natisno enkrat 8 kr. dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

Kaj imamo storiti pri ljudskem štetju.

Prva skrb bodi, resnici pomagati do zmage. Resnica je Bogu ljuba, slehernemu poštenjaku draga pa tudi ljudskemu štetju, poglavitni smoter. To bi ne bilo pretežavno, ko bi ljudje tako vpraševali: „Kaj si rodom, ali Slovenec ali Nemec?“ Toda žali Bog, tako ne bodo vpraševali, ampak: „Kateri jezik navadno govoriš, nemški ali slovenski?“ Ne pozivemo torej najprvle, koliko Nemcev ali Slovencev na primer v deželi Štajarski prebiva, ampak koliko ljudi tukaj navadno govori nemški ali slovenski (Umgangssprache). To pa je velik razloček in sedaj slabo za nas Slovence, kajti naši slovenski odpadniki, tudi nemškutarji imenovani, gorijo za nemški „Umgangssprache“ ali „občevalni jezik“. Zato so pri zadnjem štetju trumoma lomastili med Nemce in tako hipoma število Nemcev, vsaj na papirji, znatno pomnožili, Slovencev pa skrčili. Po skončanem štetju namreč živa duša ni mislila dalje na „občevalni jezik“, ampak sploh so povdarjali: Nemcev smo naštehi 794.841, Slovencev pa samo 388.419, to je: okoli 100.000 duš premalo. Toliko smo zgubili v dvakratnem ljudskem štetju po „občevalnem jeziku“. Nekateri krati naj še tako štejejo, pa nas pozobljejo do zadnjega — krnkača. Naši nasprotniki se ve, da na to vže komaj čakajo ter so kmalu po štetju l. 1881. zmagoponosno upijali: glejte, slovenstvo leze nazaj, kmalu izgine!

Kaj podobnega utegne se zgoditi nam tudi sedaj, kajti združeni nemški, poljski in italijanski poslanci so v državnem zboru zoper ugovore slovenskih zopet sklenoli, da se l. 1891. štetje ljudi vrši po dosedanjem načinu. Zatorej ostanejo naši nemškutarji zopet tam, kder so l. 1881. občepeli, namreč v nemškem taboru. No, sovražni nam vihar stresel je slovensko drevo. Zbil je mnogo črvivega sadja na tla semtertja pa tudi marsikatero zdravo jabelko. Mnogo bilo je namreč takšnih gospodarjev, ki

so svoje slovenske delavce, posle, podrejenjce, stanovnike meni, nič tebi nič vpisali med Nemce. Godili so se pogosto goropadni nedostatki. Na primer: v policiansko Peklo pahnili so poleg 223 Slovencev še — 254 Nemcev. Samo Bog in dotični gospodje vedó, od kod so jih vzeli. V okolici Sečji Stoperske župnije, kder še ni prebivala nikoli niti jedna nemška dušica, naštehi so — 257 Nemcev. Takšnih nedostatkov pa sedaj lahko zabranimo, ako vsak Slovenec stori svojo domoljubno dolžnost.

Vsak priden Slovenec naj torej zapiše ali sam v naglasnico (Anzeigezettel) ali izpove pred štetnim komisarjem v zapisnik (Aufnahmsbogen) kot svoj „občevalni jezik“ ljubo slovensko materinščino. Nobeden se naj ne sramuje svoje matere slovenske! Na dalje naj pazi vsak v svojem obližji strogo, kako se bode vršilo kje ljudsko štetje. Vsako pomoto, slehernega človeka, ki bi prave Slovence nagovarjal, zapeljeval, podmitaval, strahoval in silil, izneveriti se slovenstvu in vpisati se med one, kojim je nemščina „občevalni jezik“, treba takoj naznaniti dotičnemu okrajnemu glavarstvu. To je dolžno popraviti zmoto in krivice kaznovati po § 26, 30 in 33 naslednje navedenega ukaza.

Konečno še opozarjamo na 19. točko ministrskega ukaza z dne 9. avgusta 1890: za vsako osebo zapiše štetni komisar kot „občevalni jezik“ samo jeden: nemški, slovenski itd. On vpraša zaradi tega dotično osebo ali rodbinskega, glavarja pa ne sme ljudi motiti (irreführen) po svojih vprašanjih in tudi ne uplivati na odgovor.

Nadejamo se, da bode povsodi dovolj gosto nasejanih domoljubov, katerih sleherni tukaj stori svojo dolžnost. Ne vdajmo se! Pomagajmo resnici do zmage! Ohranimo, kar še imamo! Nobeno ped — Za celi svet — Ne dajmo več — Ne dajmo preč — Ne dajmo slovensko zemlje naše! Tako bodi, tako se zgodi! Straženski.